

kamenit steber, ki je le neznatno okraspal nekega vojaka. Pri slovesnosti so bile tudi visoke državne osebe, celo učni minister. Ko je občinstvo izpraznilo cerkev, so jo zaprli, odstranili klopi in jo pometli. Tu so se našle različne reči, katere so ljudje v gnječi izgubili. Bilo je tudi več zgnječenih klobukov in tako je marsikdo moral gologlav iti domov!

Popoldne ob treh so cerkev zopet odprli in prižgali vse sveče. In ker je bil sedaj vstop sloboden vsakomur, je skoro ves Rim drl popoldne k Sv. Petru. Ogromni Petrov trg je bil tako poln, da se je bilo le s težavo mogoče preriti. Kako pač Peter vleče na sebe! Prav da mu je Gospod rekel: »Odslej boš ljudi lovil«. Proti večeru so množice še bolj rastle. O pol deveti uri je bila že vsa prednja stran cerkve razsvetljena. Koliko tisoč lučij je plamtelo na velikanskem pročelju! Sred plamenov je pa nad velikimi vratmi bila slika, ki je predstavljala nova svetnika v nebeški slavi. Tudi stebrišče krog Petrovega trga je bilo razsvetljeno. Po mestu so tudi mnoge hiše razsvetile svoja okna. Čaroben je bil ta prizor, a vse veličastnejše je še moral biti nekaj, ko je tudi cela Petrova kupola bila v enem plamenu. Vsakomur, ki je bil priča teh slovesnostij, ostane ta dan nepozabljiv, osobito onim, ki smo najbrž prvi in zadnjikrat videli kaj takega.

Petrova cerkev je ostala tri dni v svoji praznični opravi, da si jo je vsak lahko ogledal. Vsak dan so hitele velike množice ogledovat si prelepe cerkve. V petek zvečer je pa bil razsvetljen z umetnim ognjem in v različnih barvah tudi kolosej. Tudi to je bilo prav pomenljivo, saj so v tej ogromni zidini premnogi krščanski mučenci zadobili nebeško krono. Razsvetljavo so plačali verni Francozi, kakor sploh vse stroške pri tej slovesnosti. Razsvetljava koloseja nas je iznenadila, ker je kolosej sedaj v državnih rokah.

#### Mili darovi za družbo vednega češčenja:

Loka 11 gld. 50 kr., Sv. Lovrenc v Puščavi 5 gld. 25 kr., Sv. Ožbalt pri Dravi 5 gld., Sv. Vid pri Ponikvi 10 gld., Podčetrtak 12 gld. 58 kr., Konjice 295 gld. 50 kr., Sv. Peter pod Sv. gor. 9 gld., Podsreda 8 gld. 67 kr.

## Gospodarske stvari.

### Društvo »Kmetovalec« v Gotovljah.

Društvo »Kmetovalec« je priredilo dne 30. maja svoj XX. občni zbor v Gotovljah na vrtu g. M. Štejnereja. Ljudstva se je zbralo nepričakovano dosti, le nekaj Žalcenov smo pogrešali, iz Celja pa žal že zopet ni bilo nikogar.

Gosp. predsednik, Tone Goršek, otvori zborovanje, omenja zgodovino tega društva in pozdravi došle. Dalj je govoril g. J. Kač o poljedelstvu, o obstanku kmetijskega stanu, o živinoreji in o zboljšanju travnikov. Navsetuje tudi nekaj ometnih gnojil. Tudi je razpravljal prav praktično o sadjereji. Iz društvenega poročila slišali smo sledeče: Odbor društva je imel več odborovih sej, v katerih je razmotrival o važnih zadevah društva. Tudi se je priredila med letom veselica v korist društvene knjižnice, katera se je prav povoljno obnesla.

Udov šteje društvo 8 častnih, 5 ustanovnih, 46 rednih in 95 podpornih, vkup 154 udov. V blagajni ima še društvo razun velikih stroškov 105 gld. 11 kr. Društvo ima tudi prav lepo knjižnico in veliko časnikov, več kmetijskega orodja in strojev. Društvo poseduje tudi dva vrta z drevesnicami in trtnico z ameriškimi trtami.

Pri vpisovanju novih udov se je vpisalo zopet več novih udov in nabralo precej letnine. Na predlog gosp. D. Antloga in g. S. Goršeka je bil enoglasno vsprejet večinoma stari odbor. Med slučajnostmi bilo je stavljenih več raznih predlogov, vsprejeli pa so se ti-le:

Predlog g. Pehanija: 1. da državni in deželni zbor skrbi zato, da se povzdigne kmetijstvo, posebno živinoreja, v ta namen naj se preskrbi zadosti plemenskih bikov. 2. Da poljedelsko ministerstvo in kmetijska družba v Gradcu daje po svoji možnosti podporo društvu »Kmetovalec« v Gotovljah. 3. Da se osnuje kmetijska šola za Spod. Štajar s slovensko-nemškim jezikom in sicer v okraju celjskem.

Predlog g. J. Kača, da se napravi še t. l., če bi dovolj sadje obrodilo, sadna razstava in prihodnje leto kmetijska in sadna razstava v spomin 50letnice vladanja Njih veličanstva s pogojem, če bodo sodelovale tudi sosednje občine. Predlog g. Pehanija, da se naroči za društvo »Kmetovalec« 5 iztisov časnika »Kmetovalec« iz Ljubljane. Zbor je zaključil g. predsednik okolo 8. ure zvečer s trikratnim gromovitim živio na presvetlega vladarja Franca Jožefa, v katerega imenu se zbiramo.

Med posameznimi točkami pa nam je zapel mešani kvartet nekaj prav krasnih pesmic; bodi mu v imenu društva srčna zahvala! Kličem tudi vsem častitim gostom, ki so nas počastili s svojim pohodom, srčno zahvalo. Na veselo svidenje še drugokrat! Vsem dobrotnikom: Bog plati!

**Sejmovi.** Dne 21. junija v Vitanju, pri Novi cerkvi, na Tinskem, v Studencih, pri Sv. Tomažu nad Veliko Nedeljo, v Rajhenburgu in Marenbergu (za konje). Dne 22. junija v St. Juriju ob juž. železnici, pri Sv. Antonu v Slov. gor., v Sevnici in Šoštanju. Dne 24. junija v Konjicah, Loki, na Laškem, pri Sv. Lenartu v Slov. gor., pri Sv. Janžu na Dravskem polju, pri Marji-Trošt, v Podsredi in Ribnici.

## Dopisi.

**Iz Oplotnice.** (Občinske volitve) se bodo pri nas vršile dne 23. junija dopoldne, ob 9. uri. Dosedanji zastopniki naše velike občine, katera ima svoje podložne v štirih župnijah, so žal pristaši »edino izveličavnega« liberalnega nemštva in so si zato navadno s katoliško cerkvijo v nasprotju. Naj to samo nekateri dogodki pričajo! — Leta 1878. je bila kaplanija v Čadramu slaba postala in občina in konkurenčni odbor sta se zavoljo tega z č. g. župnikom 4 leta pravdala, dokler nista bila, prva v Gradcu, obsojena, da morata kaplanijo popraviti. Leta 1882. smo bili zavoljo tega več mesecev brez kaplana. Leta 1884. je za tukajšnje katoliško pokopališče bil od g. župnika lastni grobokop nastavljen in se je to novega leta faranom v cerkvi povedalo, liberalni obč. predstojnik pa je takoj tirjal od g. župnika, da mora očitno v cerkvi svoje prejšnje naznanilo nazaj vzeti, češ, da je to samo občinska reč in da mora vse pri starem ostati. In ko župnik tega ne stori, občinski policaj po božji službi očitno faranom naznani, da naznanilo g. župnika novega leta praznik je ničevno. Zopet je c. kr. namestništvo v Gradcu odločilo, da je naše pokopališče katoliško in da za tisto ima župnik pravico grobokopa nastaviti in ne občina. Istega leta se je po naši občini g. orglarju namesto prostovoljne žitne in vinske brnje letna nagrada 120 fl. izgovorila, ne da bi se to cerkvenemu predstojništvu naznanilo. Zopet je moralo občinsko predstojništvo od

zgoraj podučeno biti. Ko se je zavoljo naše veliko pre-male in slabe farne cerkve že 1885. l. posebno društvo za pozidanje nove farne cerkve ustanovilo in se je 1892. l. ravno v sredi med Oplotnico in Čadramom najlepši prostor za stavbo nove cerkve kupil in je že c. kr. namestništvo spoznalo, da po predloženih načrtih ni njenega zadržka proti nameravani stavbi, je naša občina se po okr. glavarstvu proti temu pritožila, češ, da je celo to početje le delo g. župnika in nekaterih faranov, da je prostor predaleč od Oplotnice, da za stavbo še ni potrebnega denarja. Še le od c. kr. namestništva ukazal komisijon 1895. l. je vse te ugovore zavrgel in spoznal, da se nameravana stavba ne more postavno zabraniti. In kako je slednjič še z našimi sejmi pri Sv. Barbari? Najstarejši ljudje vedó, da je ta naša cerkev imela prej 7 sejmov, 1856 pa so bili po c. kr. namestništvu 3 sejmi dovoljeni s pismom, ki se pa glasi na ime oplotniške občine. Pa cerkev ima drugo pismo, po katerem c. kr. okr. predstojništvo potrjuje, da ti sejmi so lastnina Sv. Barbare, katera ima tudi pismo, da je ona dotične takse plačala itd. Bivši c. kr. okr. glavar celjski, g. dr. Wagner je pa samosvoje odločil brez pooblastila od zgoraj, da so ti sejmi lastnina naše občine in tista je bila tega odloka kar vesela in se je kar cerkvene lastnine polastila in ni mogla čakati, da bi odlok od zgoraj prišel. Tudi tukaj mora cerkev zmagati. — Bralci, zdaj pa sami sodite, ni li vaša dolžnost, da si katoliških in slovenskih mož za svoje zastopnike izvolite, ki bodo vsako dobro reč podpirali?

**Z Gomilskega.** (Socijalni demokratje so leteli.) Za dan 7. junija je bil napovedal sodrug Ropas iz Celja socijalno-demokratičen shod pri »Matevžu« na Gomilskem. O tem shodu se je že 14 dnij prej marsikaj govorilo; vsled tega so tudi krščanski socijalisti iz Šentjurija, z Gomilskega itd. sklenili, iti na shod in ondi poslušati, kaj se bode govorilo. Shod se je otvoril ob 3. uri popoldne na travniku za Matevževim kozolcem. Navzočih je bilo najmanj 400 ljudij, a socijalnih demokratov je bila le dobra četrtina, vsi drugi so bili vrli krščanski možje. Zato so poslednji prevzeli predsedništvo socijalnim demokratom ter so volili izmed sebe za predsednika gosp. Val. Južna iz Šentjurija. Ta je podelil besedo najprej sodrugu Ropasu. Ropas je povedal marsikaj dobrega, zraven pa je tudi strašno zabavljaj in očitno lagal. Kmalu v začetku je pogrel grdo laž, da socijalni demokratje ne mislijo kmetom vzeti posestva. Zabavljaj je zoper Ebenhoch-ov šolski predlog, udrihal je po obeh slovenskih strankah, po slovenskih državnih poslancih itd. Posebno na piko je bil vzel advokate, seveda židovski so bili izvzeti. Ko je nekdo zakričal, da so socijalni demokratje pod komando židov, je rekel Ropas, da to ni res. Toda mož je kratke pameti, že nekaj minut pozneje je bil ponosen na to, da je žid advokat dr. Adler vodja socijalnih demokratov. Proti koncu svojega govora je strahovito zabavljaj zoper narodnost, tudi zoper vero in duhovnike. Zabelil pa je svoj govor z ostudno lažjo, da je gosp. vikar Rančigaj pri Sv. Jožefu v Celju izrekel na prižnici besede: »papež so izobčili iz cerkve vse delavce«. Vsled tega je nastal velik nemir in predsednik mu je besedo vzel. Nato je nastopil krščanski socijalist gosp. Al. Kokelj, ki je med Ropas-ovim govorom njegove budalosti zapisoval in mu je hotel zdaj točko za točko pobiti in ga osmešiti. Toda sodrugi so se zbal resnice in so divje kričali: »shod zaključiti!« Ker se to ni zgodilo, je komandiral Ropas: »socijalni demokratje, proč!« In res, večina sodrugov in njih poglavar v strahu, da ne bi ostali na laži, so šli raz travnik v divjem begu, kakor da bi jih gnal sam peklenšček. »Fortrab« so delali celjski fakini z nekterimi babljati, za njimi so drli savinjski dolgotpetci iz Št. Pavla

in Grajske vasi. Bolj pri zadnjih je kratkih krač sopihal debeluhasti »fajtar levica«, prav za prav »fretar«. Ko je torej Ropas odšel s svojo druhaljo, je naš govornik naglo pobil glavne njegove laži. Poslednjič je povabil vse navzoče na shod katoliško-političnega društva za vranski okraj v Šentjuriju dne 27. junija in na shod, katerega bo isto društvo v kratkem priredilo na Gomilskem. — Krščanski socijalisti so pokazali na shodu svojo politično zrelost. Pustili so govoriti svojega nasprotnika, katerega so hoteli tudi v poštenem boju premagati. Socijalni demokratje so po večini tolpa političnih fakinov, zato so iskali v begu rešitev. Zato, rodoljubi slovenski, bodite oprezni! Pojdite na vsak shod, katerega bodo priredili ti rudečkarji. Pobijte pa vsako njihovo laž kar sproti, da vam jih ne bodo dolge pete odnesle, kot so jih nam. Še nekaj! Naši vrli kmetje so tisti dan sklenili, da od socijalnih demokratov in heilö-Nemcev ne bodo ničesar več kupovali in jih ne bodo tudi na delo jemali. Tako je prav! Savinčani, vsi se pridružite tem vrlim možem! Metelanov Matevž je pa tisti dan tudi prišel popolno ob kredit.

**Iz rogaške okolice.** (Kje so naši prijatelji?) Minole volitve v državni zbor so jasno pokazale prijateljstvo marsikaterih Rogačanov do Slovencev. Na mah so pozabili, da živijo od slovenskega groša, ter so glasovali za človeka, katerega do volitev ni nobeden poznal. — Kakó izvrstno zastopa njihov drž. poslanec dr. Pommer gmotne koristi svojih volilcev v državnem zboru, se vidi iz tega, da je tam le kričal in divjal ter pomagal zabraniti plodonosno delovanje, ki bi naj bilo v korist avstrijskem narodom. Ko bi bili vsi poslanci takšni, potem bi pač morali Rogačani večinoma prijeti za beraške palice. Mi okoličani si pa dobro zapomnimo one rogaške trgovce in krčmarje, ki so glasovali proti Slovincem. Naše načelo mora biti: Tisti, ki ne marajo našega jezika in naših pravic, ampak nas še zasmehujejo, akoravno so sami najbolj posmeha in pomilovanja vredni, naj tudi ne dobijo našega denarja. Svoji k svojim!

## Politični ogled.

### Avstrijske dežele.

**Dunaj.** Vpričo Nj. veličanstva svetlega cesarja so se ministri posvetovali o državnem proračunu za leto 1898. Prihodnje leto še se plače častnikom ne zvišajo. — Ker se delegacije letos skličejo na Dunaj oktobra meseca, snide se državni zbor koncem septembra ali začetkom oktobra. — Vlada je izdala okrajnim glavarstvom tajna navodila, da naj pazijo na nemško-nacionalne shode.

**Češko.** Ker je vlada zadnji nemški shod v Hebu prepovedala, hočejo prusaki na dan 11. julija zopet sklicati velik ljudski shod. Ako ga vlada zopet prepove, grozil je Schönerer, pojdejo Nemci čez mejo rogovilit. Le v »rajhu« ostanite! — V Kraljevem Gradcu se je ustanovilo katoliško učiteljsko društvo. Ali je pri nas tako društvo nemogoče?

**Solnograško.** Dne 8., 9. in 10. avgusta bode v Solnogradu velik obrtni in delavski shod krščanskih socijalistov planinskih dežel.

**Štajarsko.** Juristi iz »rajha« nočejo priti v Gradec na shod nemških juristov zaradi jezikovnih naredb. — Graški mestni zastop je protestiral zoper tajna navodila, da naj glavarstva na shodih na prste gledajo prusakom. Ali čez ta mestni zastop ni višjega gospoda?

**Koroško.** Deželno sodišče je že potrdilo pravila gospodarske zadruge za Celovec in okolico. — Naslednik